

Hälsolabb

Hälsolabb är en samverkan mellan fyra partners

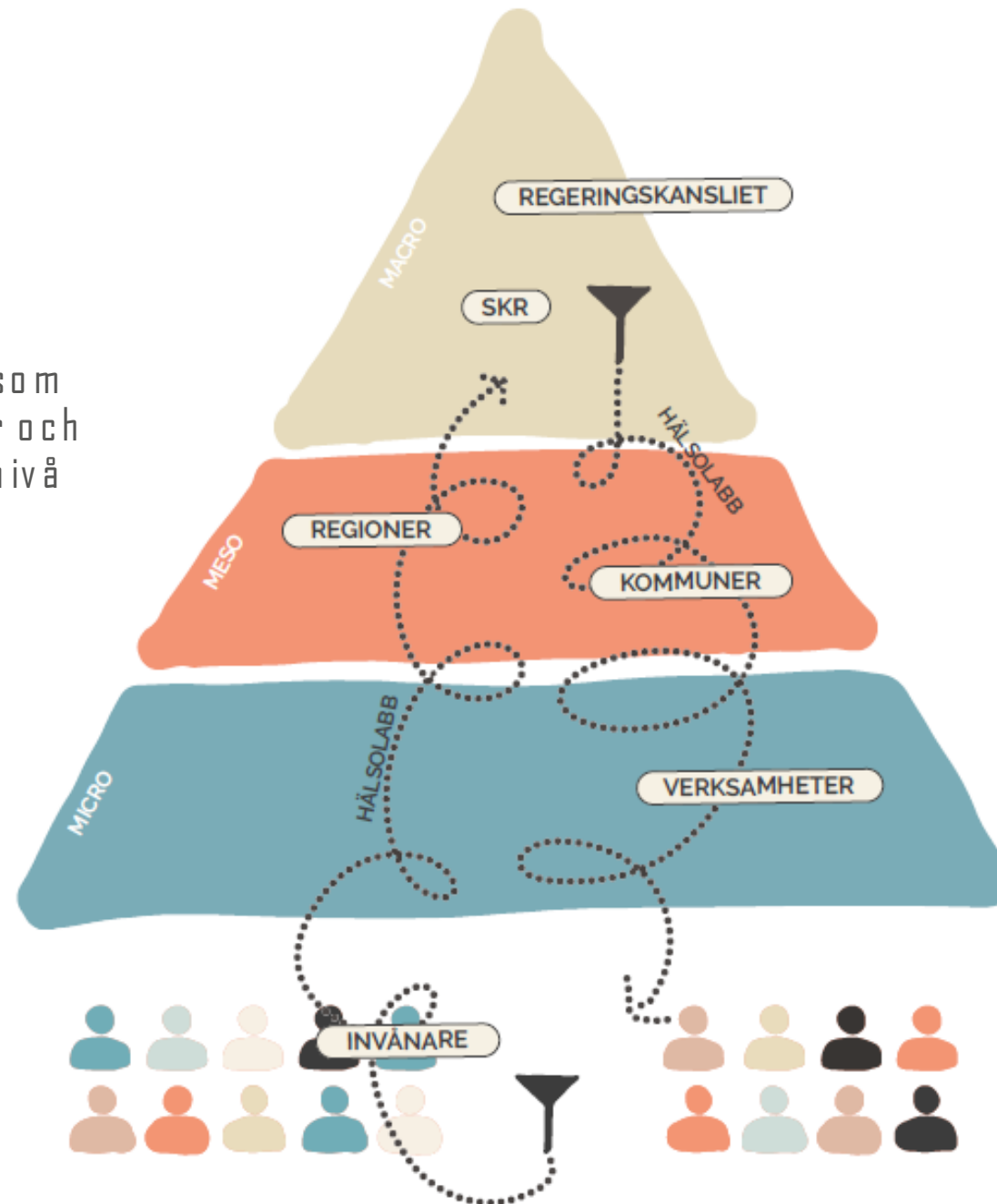
CENTRUM FÖR TJÄNSTEFORSKNING
CTF | SERVICE RESEARCH CENTER

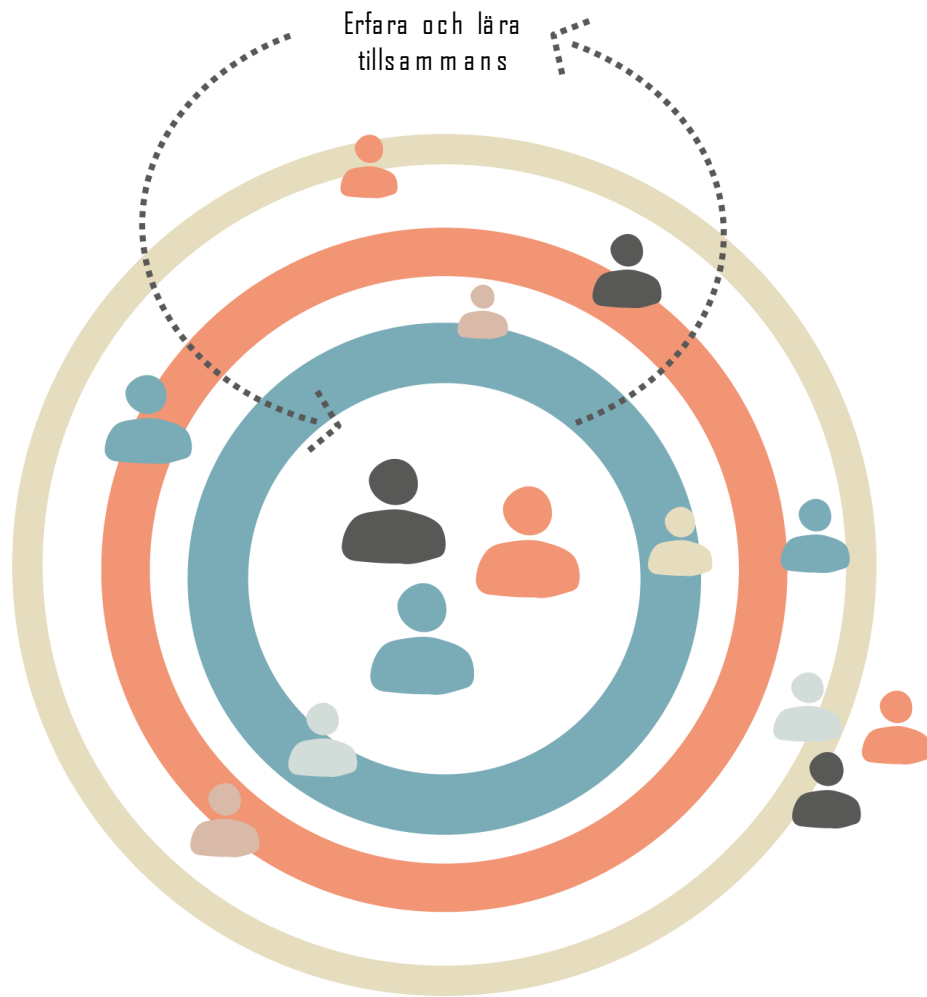

- ... som tillsammans med kommuner och regioner bygger upp en arena för samskapande och utveckling av nya arbetssätt och lärdomar kopplade till komplexa utmaningar i omställningen till en Nära vård.
- Arbetet fokuserar på görande men också på utveckling av styrning och ledning, policy och kultur som kan stödja omställningen.
- Arbetet är en del av SKR:s stöd till regioner och kommuner i omställningen till en Nära vård

I Hälsolabb...

... utforskar vi nya sätt att ta fram policy som utgår från invånarnas behov och resurser och som hänger ihop från individ- och mikronivå till makronivå

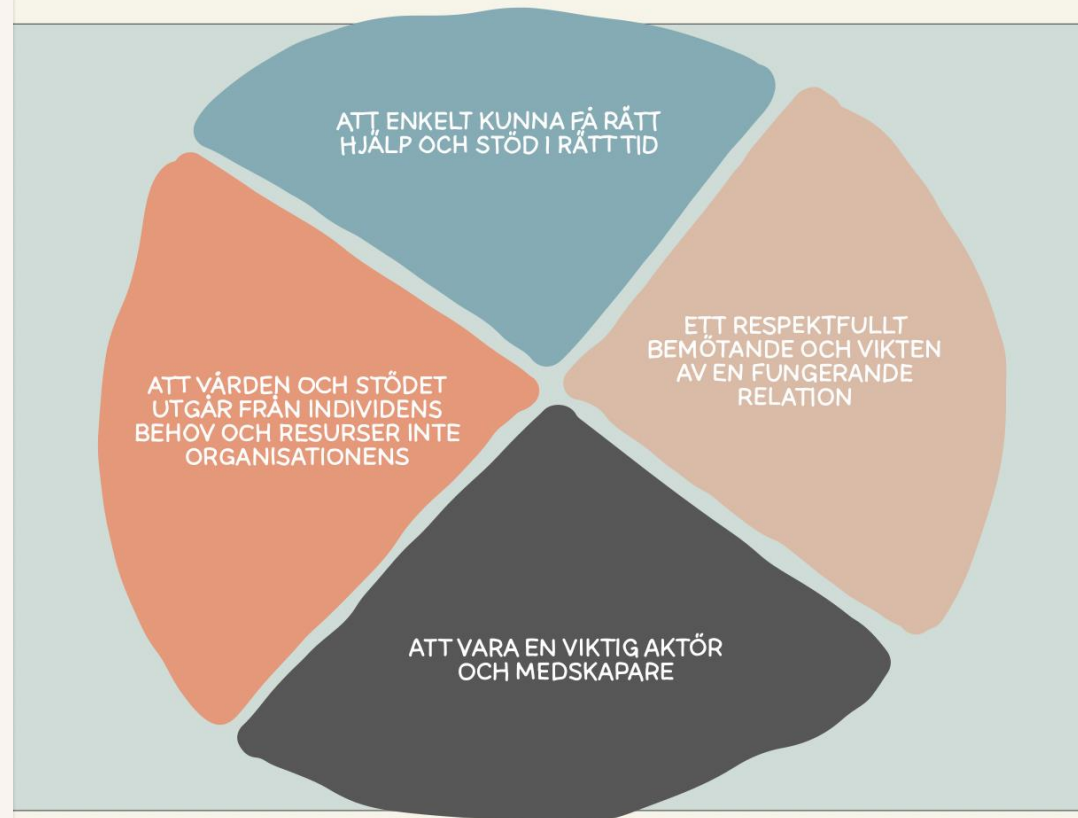
Utforska policyutveckling där både användare och lokal, regional och nationell nivå samverkar

Principer för en samskapande policyprocess:

1. Involvera användarna som en aktiv del i arbetets olika faser, utgå från deras behov och resurser.
2. Utgå från ett systemperspektiv och samla och involvera de aktörer som finns runt användaren.
3. Skapa förståelse för den lokala kontexten som de nya förslagen kommer att påverka.

Värde för vem?

Ett tjänstelogiskt perspektiv på invånarens värdeskapande i hälso-, sjukvård och socialtjänst

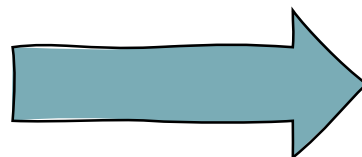

Vi har undersökt vad som är viktigt och värdeskapande för patienter, brukare och närstående

Tillsammans med nio organisationer har vi undersökt:

- patienters, brukares och närståendes upplevelser av vård- och omsorgssystemet, och:
- vad som är värdeskapande och viktigt för patienter, brukare och närstående.

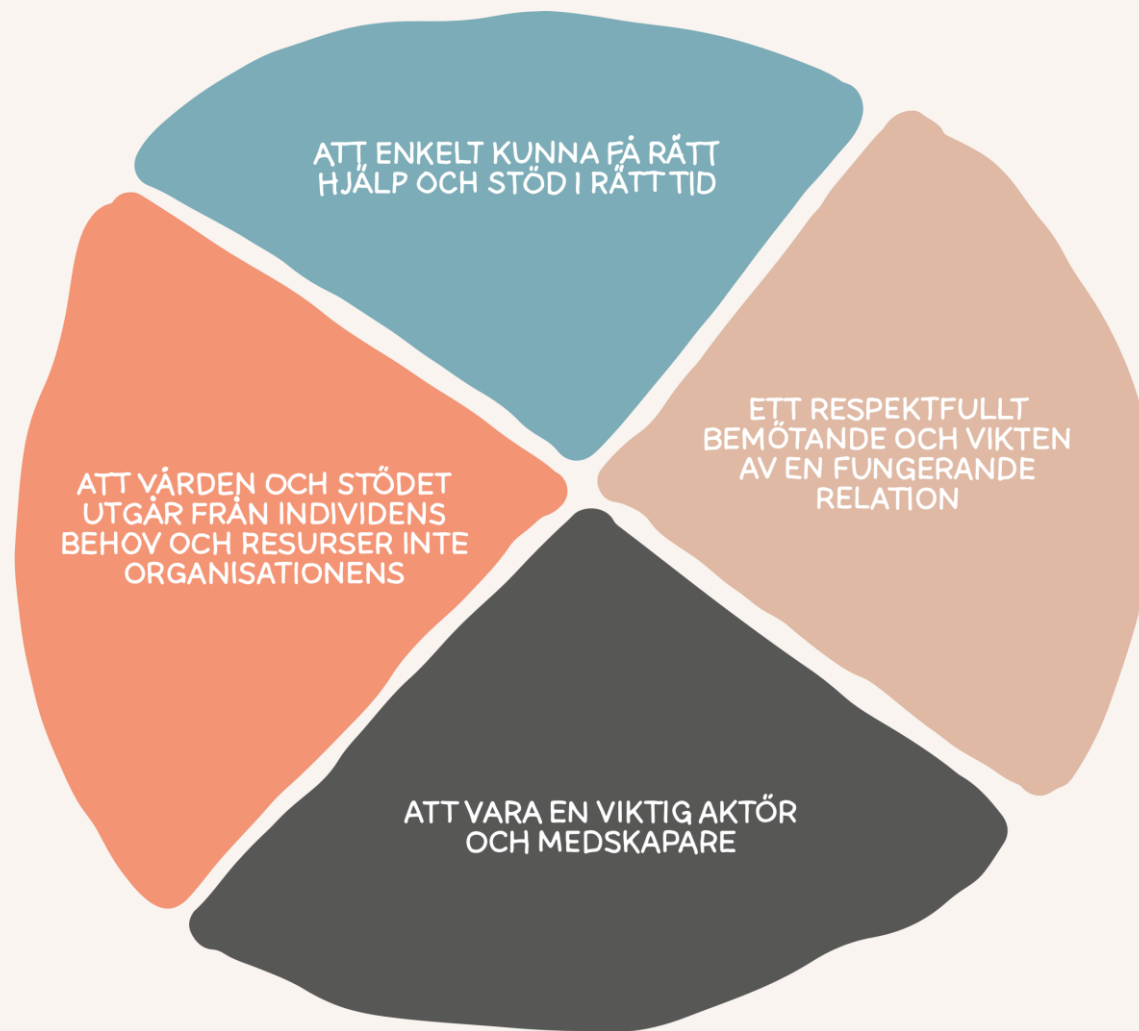
Analys

Utifrån materialet har vi tagit fram:

- slutsatser kring vilka områden som patienter- och brukare anser är viktiga och värdeskapande... ..
- ... vilka kan följas i omställningen till en Nära vård för att studera omställningen ur ett invånarperspektiv.

1.

ATT ENKELT KUNNA FÅ RÄTT HJÄLP OCH STÖD I RÄTT TID

- Att tidigt få hjälp av rätt kompetens
- Att enkelt kunna få stöd och hjälp när jag behöver det

Fortsättning i Uppföljningsprojektet

- Nationell arbetsgrupp bestående av representanter från kommuner, regioner, SKR, Hälsolabb samt patient- och brukarföreningar
- Tillsammans tagit fram sju idéer kring möjliga sätt att fånga och följa upp värdeskapande utifrån invånarens perspektiv

Idé 1: Invånare skattar sina egna mål

Invånaren själv får definiera sitt mål och skatta hur nära man är detta mål. Genom att skatta både vid första mötet och därefter vid uppföljningsmöten (eller löpande) är det möjligt att följa invånarens förflyttning.

Idé 2: AI kopplat till enkäter

Använda sig av artificiell intelligens och avancerad mönsterigenkänning kopplat till fritextsvar i olika befintliga enkäter som vänder sig till invånare (Nationell patientenkät, socialtjänstens brukarenkät med flera).

Idé 3: Idéskrift

Idéskrift som vänder sig till styrnings-, lednings- samt administrativa funktioner inom kommuner och regioner för att identifiera nuvarande hinder för att använda sig av mer data kopplat till värdeskapande i offentliga organisationers uppföljning.

Idé 4: Webbkollen 2.0

Uppdatera frågebatteriet för Webbkollen till att mer ställa frågor kring invånares värdeskapande i mellanrummet mellan kommun och region.

Idé 5: Kvantitativa enkäter

En invånarenkät som ställer frågor kring områden från *Värde för vem?* och som visar på omställningen till Nära vård?

Idé 6: Demokratiska ytor

Använda befintliga demokratiska ytor (patientråd, brukarråd, äldreåd etcetera) och utgå från andra former av data att arbeta med i dessa konstellationer.

Idé 7: Invånarresa

Följa invånares resa genom vård- och omsorgssystemet i två dimensioner. Dels genom de datapunkter som genereras i kommunala och regionala verksamhetssystem och dels genom att komplettera denna resa med löpande djupintervjuer för att förstå dessa datapunkters värdeskapande.

Ligger på is. Frågan är om detta inte är ett arbete som skulle behöva göras tillsammans med patient- och brukarorganisationer för att runda sekretessproblematik kring datadelning?

Användardriven policyutveckling i statliga utredningar

Utredningen genomför dialoger
med nationella, regionala och lokala
myndigheter
samt civilsamsällsorganisationer

Betänkandet skickas på remiss till
relevanta organisationer

En ny lag
träder i kraft

Regeringen initierar en
utredning

Utredningen tillsätts

Utredningen lämnar sitt
betänkande

En proposition baserat på
betänkandet behandlas ev.
i riksdagen

Traditionell policyprocess

Användardriven
policyutveckling

Steg 0

Förstå utmaningen, kartlägga
systemet, skapa en process,
bjuda in målgrupp och aktörer

Steg 1

Ta fram värden/målbilder eller
designa processer eller
tjänster tillsammans med
erfarenhetsexperten

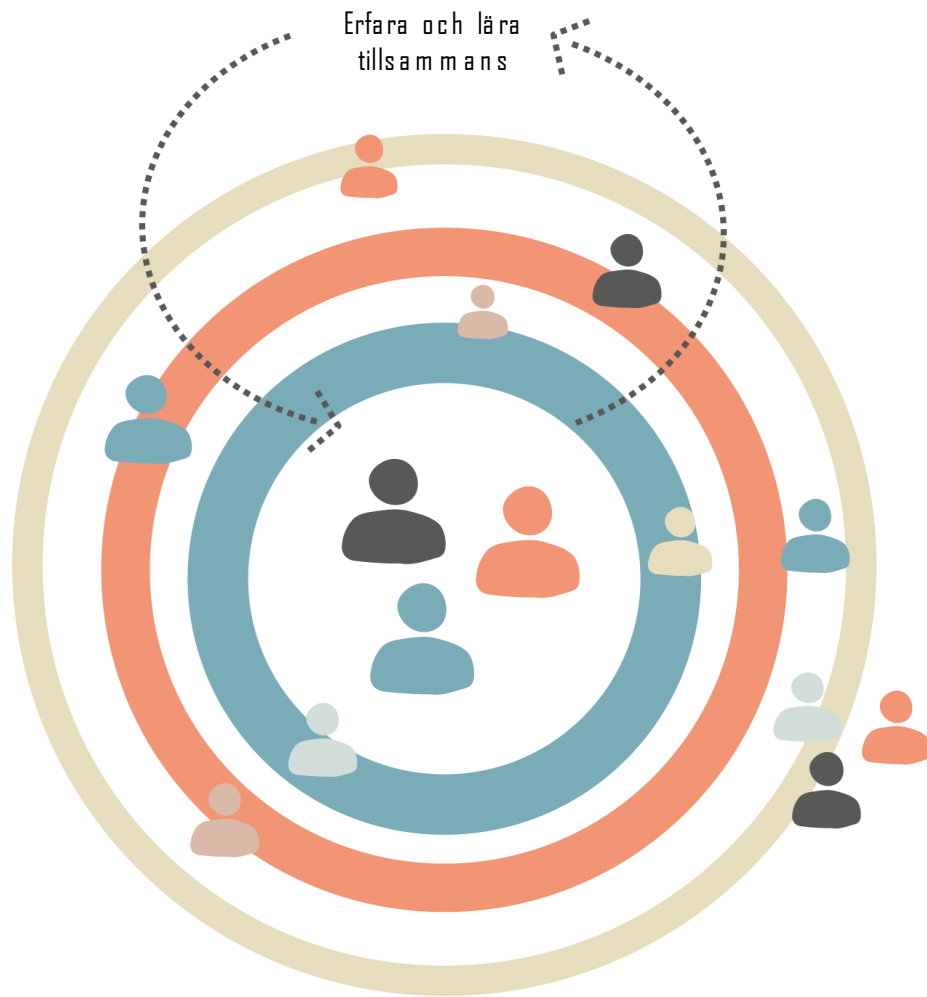
Steg 2

Validering och vidareutveckling av
resultatet från *Steg 1* med chefer och
medarbetare i verksamheterna

Steg 3

Testa utredningens förslag
i system designworkshop

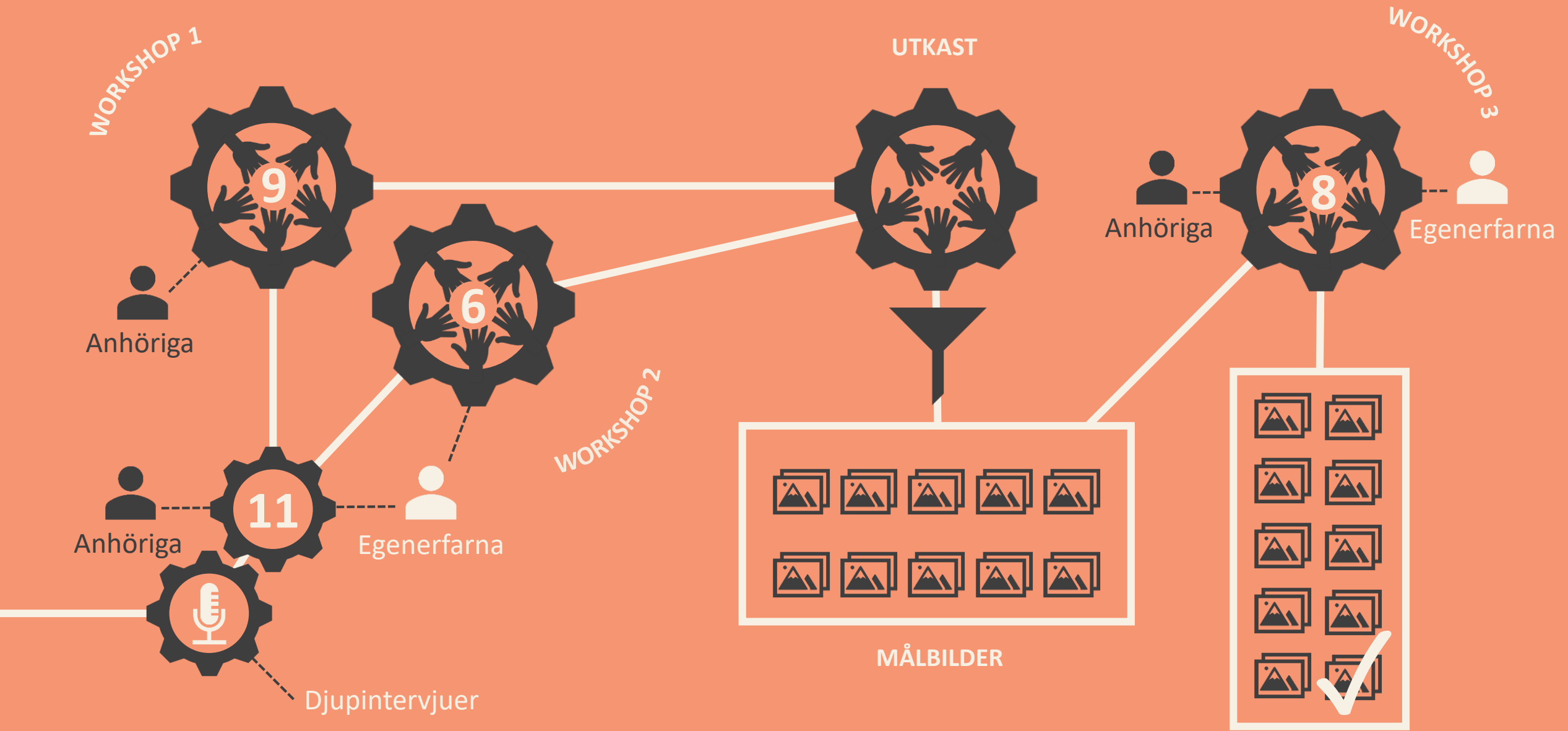

Utforska policyutveckling där både användare och lokal, regional och nationell nivå samverkar

Principer för en samskapande policyprocess:

1. Involvera användarna som en aktiv del i arbetets olika faser, utgå från deras behov och resurser.
2. Utgå från ett systemperspektiv och samla och involvera de aktörer som finns runt användaren.
3. Skapa förståelse för den lokala kontexten som de nya förslagen kommer att påverka.

Så här har vi arbetat med att ta fram målbilderna

Samsjuklighetsutredningen: Målbilder för vård och stöd ur ett patient- och brukarperspektiv

Tidig hjälp med psykisk ohälsa och missbruk

Stöd och vård som är lätt att hitta, komma i kontakt med och som är tillgänglig när jag behöver den

Tillgång till fungerande behandling och möjlighet att välja utifrån det som passar mig

Stöd och vård som hänger ihop som en helhet

Inte bli utestängd från stöd och vård och få hjälp med både beroende och psykisk ohälsa

Bli lyssnad på, få förståelse och bli behandlad med samma respekt som andra

Bli stärkt i min egen förmåga att hantera min situation och ha inflytande över min vård och omsorg

En fungerande vardag och ett meningsfullt sammanhang

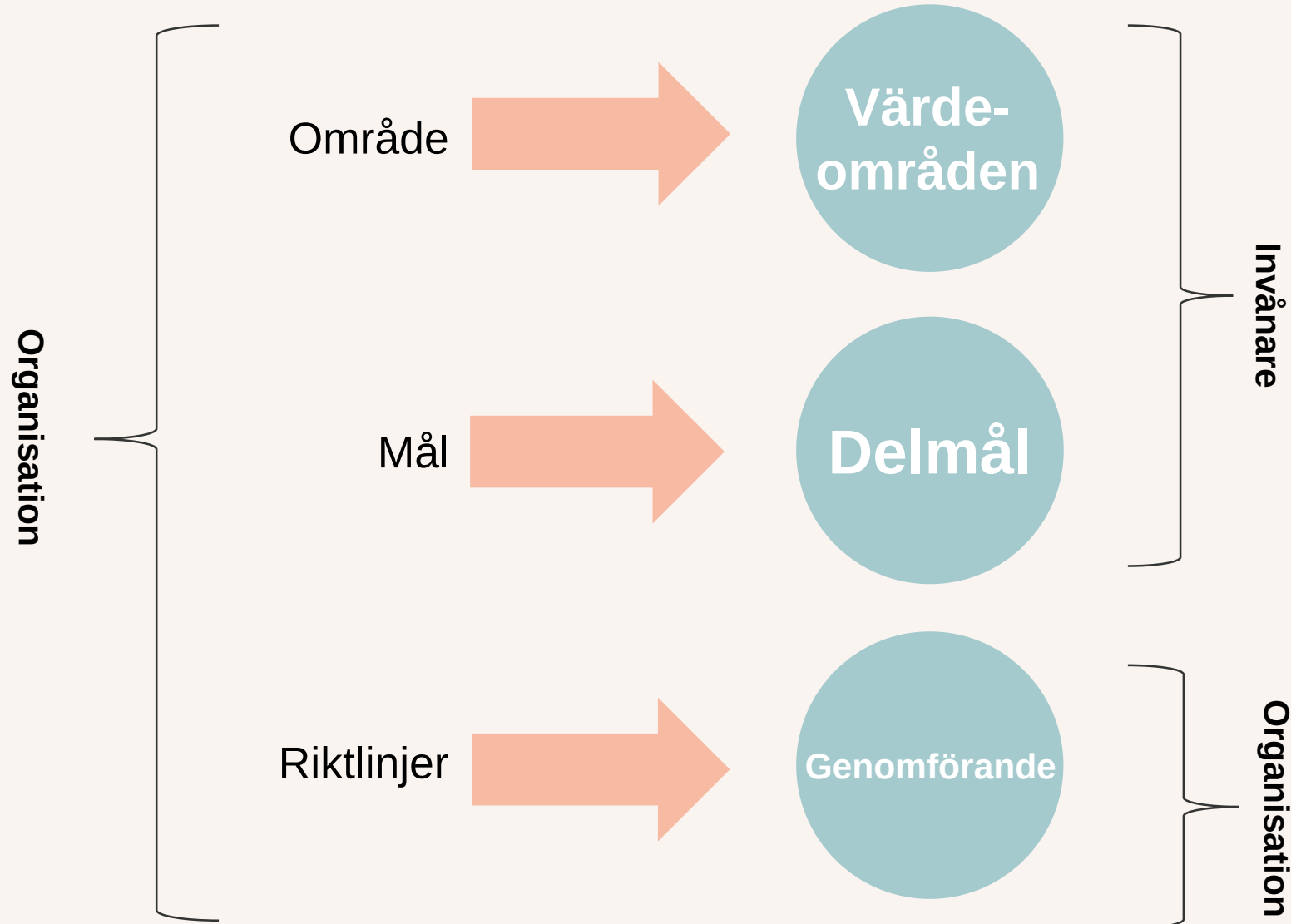
En person som jag kan lita på och som följer med i hela processen

Att vården och omsorgen lyssnar på, involverar och ger stöd till mitt nätverk

Äldreomsorgslagsutredningen: En användardriven omsorgsplan

Från en organisatorisk logik till ett personcentrerat perspektiv

Traditionellt sker utvecklingsarbete i offentliga organisationer utifrån ett organisatoriskt perspektiv. I det här arbetet har det organisatoriska perspektivet spelats in först när invånare identifierat värdeskapandet av de offentliga tjänsterna.

En användardriven omsorgsplan

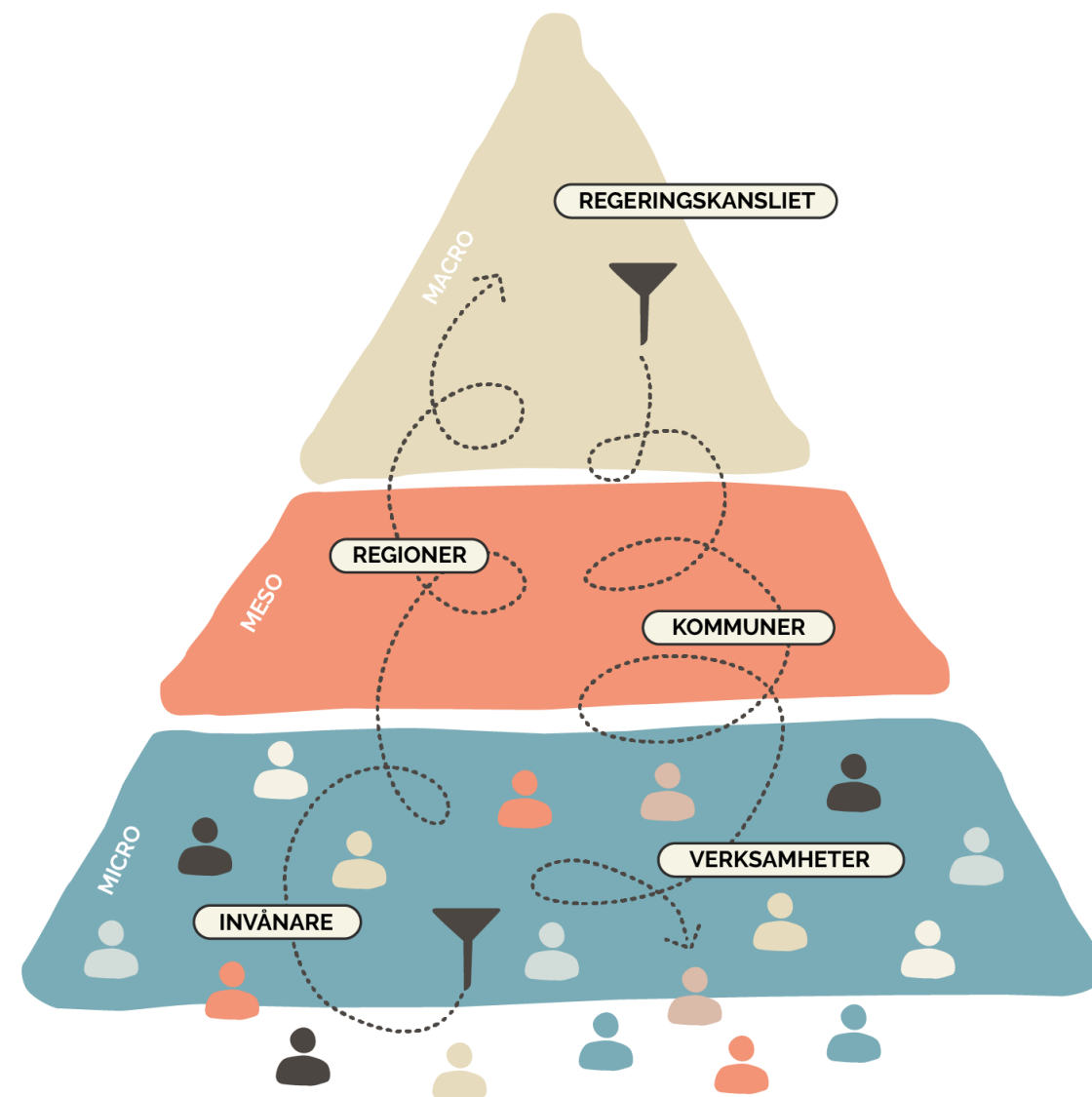
System och aktörer

Systemet med aktörer centralt för målgruppen:

Makro: Nationell nivå; Regeringskansliet och myndigheter

Meso: Chefer och ledningsstrukturer från kommun och region

Mikro: Äldre och deras anhöriga samt professionella närmast målgruppen; undersköterskor, sjuksköterskor, arbetsterapeuter, läkare och biståndshandläggare m.fl.

Användardriven policyutveckling

Process och metod

Förberedelser

Förstå utmaningen, kartlägga systemet, skapa en process, bjuda in målgrupp och aktörer att delta i processen

Steg 1

Ta fram värden tillsammans med erfarenhetsexperten genom djupintervjuer och workshops

Steg 2

Validering och vidareutveckling av värden från äldre och anhöriga med medarbetare i verksamheter, samt skapa förståelse för den lokala kontexten för den nationella vård och omsorgsplanen

Steg 3

Testa utredningens förslag genom prototyper. Hänsyn tas även till ett styrnings-, lednings-, uppföljningsperspektiv samt myndigheternas tillsynsperspektiv

Värden som äldreomsorgen ska skapa ur ett äldre- och anhörigperspektiv

Prototyp för plan för vård och omsorg

I denna fas togs ett utkast på modell eller prototyp fram för hur den nationella planen för vård och omsorg hör ihop med relaterad lagstiftning, samt hur planen skulle kunna vara strukturerad.

Område

Härledda från vad som skapar värde för den enskilde samt lagstiftning.

Delmål

Riktade till kommun (huvudman där ansvaret ligger) men formulerade med utgångspunkt i behov hos, och värde för, den enskilde.

Genomförande

Konkretiserar hur man ska arbeta för att uppnå målen i lagarna.

Värdeskapande områden ur de äldres perspektiv kopplas till områden i nationell plan för vård och omsorg

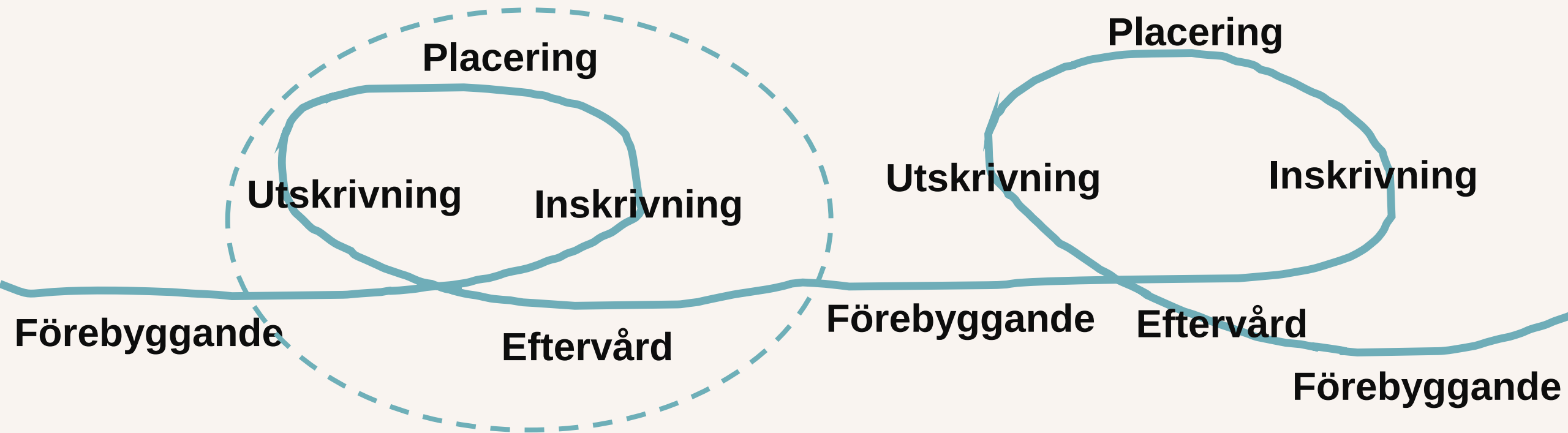

Områden i nationell plan för vård och omsorg

- 1) Förebyggande, funktionsstödjande och hälsofrämjande
- 2) Tillgänglighet
- 3) Samordning och kontinuitet
- 4) Individanpassning och personcentrering
- 5) Självbestämmande och delaktighet
- 6) Stöd, avlastning och involvering av anhöriga/närstående
- 7) En meningsfull tillvaro
- 8) Trygg och säker vård och omsorg

Barn och unga i samhällets vård

Vårdkedja - från en organisatorisk logik till ett personcentrerat perspektiv

Vårdkedja - från en organisatorisk logik till ett personcentrerat perspektiv

Istället för att respektive huvudman definierar sina egna respektive processer i en vårdkedja för att därefter passa in dessa i varandra och hitta gemensamma beröringspunkter kring barnet/ungdomen utgår arbetet från barnets/ungdomens eget perspektiv i designandet av en användardriven vårdkedja

LÄRDOMAR OCH REFLEKTIONER

- Utredningens aktiva deltagande i hela processen innebar att de själva fick höra berättelser och erfarenheter från både äldre, anhöriga och medarbetare.
- För utredningen var det viktigt att både kunna lyssna in och reflektera tillsammans med deltagarna för att förstå konsekvenserna av sina förslag.
- Det faktum att "hela systemet" fanns i samma rum påskyndade en annars långsam process.
- Prototypen och den sammanfattande analysen var central för att skapa lärande mellan olika grupper.

REFLEKTIONER FRÅN UTREDNINGEN

“ *Det bekräftar det vi läst men det har fått ett annat perspektiv och kunskaperna har fått en annan ytterligare dimension*

“ *Det har gett energi och liv till arbetet*

“ *Att jobba med er gör att jag kommer vidare i mina tankar*

“ *Det finns ett verkligt värde i att jobba utifrån och in*

“ *Arbetet hjälper oss att paketera och skriva fram det så att det blir relevant och begripligt för aktörerna*